

Sağlık İstatistikleri Yıllığı 2018 Haber Bülteni

Bilgi İçin:

Dr. Berrak BORA BAŞARA

berrak.basara@saglik.gov.tr

Asiye AYGÜN

asiye.gurbuz@saglik.gov.tr

İrem SOYTUTAN ÇAĞLAR

irem.soytutan@saglik.gov.tr

Banu KULALİ

banu.erdil@saglik.gov.tr

İletişim: 0312 471 83 50

~2019~

**T.C. Sağlık Bakanlığı
Sağlık Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü**

Resmi İstatistik Programı kapsamında yayımlanmaktadır.

Sayı: 7

30 Eylül 2019

Saat: 18:00

Anne ölüm oranı (100.000 canlı doğumda) son beş yılın en düşük seviyesinde gerçekleşti.

2018 yılında 1.000 canlı doğumda bebek ölüm hızı bir önceki yıla göre değişmeyerek 6,8; 3,8 olan neonatal ölüm hızı 3,9 ve 8,6 olan beş yaş altı ölüm hızı 8,9 oldu. 2017 yılında 100.000 canlı doğumda 14,5 olan anne ölüm oranı %6,2 azalarak 2018 yılında 13,6 olarak gerçekleşti.

Tablo 1. İBBS-1'e Göre Mortalite Göstergeleri, 2018

İBBS-1	Bebek Ölüm Hızı (1.000 Canlı Doğumda)		Perinatal Ölüm Hızı (1.000 Doğumda)		Neonatal Ölüm Hızı (1.000 Canlı Doğumda)		Postneonatal Ölüm Hızı (1.000 Canlı Doğumda)		Beş Yaş Altı Ölüm Hızı (1.000 Canlı Doğumda)		Anne Ölüm Oranı (100.000 Canlı Doğumda)
	Tüm Haftalar	28 hf ve üzeri	Tüm Haftalar	28 hf ve üzeri	Tüm Haftalar	28 hf ve üzeri	Tüm Haftalar	28 hf ve üzeri	Tüm Haftalar	28 hf ve üzeri	
İstanbul	7,4	5,3	10,8	6,5	4,9	3,0	2,5	2,2	8,9	6,7	12,2
Batı Marmara	6,8	4,3	9,5	5,8	4,6	2,6	2,2	1,7	8,5	6,0	9,9
Ege	8,2	5,6	10,3	6,2	5,7	3,4	2,5	2,2	9,8	7,2	15,0
Doğu Marmara	7,6	5,5	9,8	6,2	5,1	3,2	2,5	2,3	9,1	7,0	17,9
Batı Anadolu	7,8	5,2	9,9	5,6	5,0	2,7	2,8	2,5	9,9	7,3	14,4
Akdeniz	8,9	6,6	10,3	6,6	5,6	3,7	3,3	3,0	10,8	8,6	12,6
Orta Anadolu	8,9	6,2	11,4	6,8	6,1	3,6	2,9	2,6	10,7	7,9	14,3
Batı Karadeniz	8,2	5,6	10,6	6,5	5,5	3,3	2,7	2,4	9,9	7,4	9,7
Doğu Karadeniz	7,4	5,2	10,4	6,3	5,0	3,1	2,4	2,1	9,1	6,9	9,7
Kuzeydoğu Anadolu	10,6	8,9	11,6	8,3	5,5	4,1	5,1	4,9	13,7	12,0	24,0
Ortadoğu Anadolu	11,1	8,9	11,9	8,7	6,8	4,8	4,4	4,1	14,1	11,8	15,5
Güneydoğu Anadolu	13,5	10,9	13,4	9,7	8,6	6,2	4,9	4,7	16,6	13,9	11,7
Türkiye	9,2	6,8	11,0	7,1	6,0	3,9	3,3	3,0	11,3	8,9	13,6

Kaynak: Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü

Not: TÜİK tarafından canlı doğum sayısı geriye dönük revize edildiğinden mortalite göstergelerine ait 2017 yılı değerleri yeniden hesaplandı.

2018 yılında Tüberküloz insidansı (100.000 nüfusta), 2017 yılına göre düşüş gösterdi.

Tüberküloz insidansı 2017 yılında 100.000 nüfusta 14,6 iken 2018 yılında 14,1'e geriledi. 2018 yılında 100.000 nüfusta 0,09 olan kızamık insidansı 0,87; 0,10 olan AIDS insidansı 0,13 ve 0,26 olan sıtma insidansı 0,29 oldu.

Tablo 2. Bazı Enfeksiyon Hastalıklarının Vaka Sayısı ve İnsidansı (100.000 Nüfusta), 2018

	Yerli Vaka	Yabancı Vaka	Toplam Vaka	İnsidans (100.000 Nüfusta)
AIDS	88*	20	108	0,13
Kızamık	412	304	716	0,87
Sıtma	0	238	238	0,29
Tüberküloz	10.334	1.242	11.576	14,1

Kaynak: Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü

*Vaka bildiriminde "uyruğu bilinmeyen" olarak bildirilen 1 vaka, yerli vaka sayısına dahil edildi.

Not: AIDS toplam vaka sayısı 31 Ocak 2019 tarihi itibarıyla doğrulama testi pozitif tespit edilerek 2018 yılı içerisinde bildirim yapılan vakaları, tüberküloz toplam vaka sayısı ise yeni ve nüks vakaları ifade eder.

Sayı: 7

30 Eylül 2019

Saat: 18:00

2018 yılında aşılama hızları, 2017 yılına göre artış gösterdi.

2017 yılında %96 olan DaBT3, HBV3 ve KPA3 aşılama hızları %98; %93 olan BCG aşılama hızı ise %96 olarak gerçekleşti. Bölge bazında bakıldığında ise tüm aşılama hızlarının en yüksek olduğu bölge Batı Marmara bölgesi oldu.

Tablo 3. İBBS-1'e Göre Aşılama Hızları, (%), 2018

İBBS-1	DaBT3	BCG	HBV3	KKK	KPA3
İstanbul	99	96	99	96	99
Batı Marmara	100	99	100	100	100
Ege	100	98	100	98	100
Doğu Marmara	97	96	97	97	97
Batı Anadolu	98	96	98	96	98
Akdeniz	100	98	100	99	100
Orta Anadolu	98	96	98	96	98
Batı Karadeniz	97	95	97	96	97
Doğu Karadeniz	97	96	97	96	97
Kuzeydoğu Anadolu	93	90	93	89	93
Ortadoğu Anadolu	92	89	92	89	92
Güneydoğu Anadolu	97	94	97	96	97
Türkiye	98	96	98	96	98

Kaynak: Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü

Not: Bazı bölgelerde aşılama hızları, diğer illerden gelen müracaatlar nedeni ile %100'ün üzerinde olabilir.

Sezaryen oranı 2018 yılında %54,9 olarak gerçekleşti.

2018 yılında antenatal bakım kapsamı (en az 1 ziyaret) %99,5; sağlık kuruluşunda gerçekleşen doğum oranı %98; sezaryen doğumların canlı doğumlar içindeki payı %54,9 ve primer sezaryen doğumların canlı doğumlar içindeki payı %26,3 oldu.

Tablo 4. İBBS-1'e Göre Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Göstergeleri, (%), 2018

İBBS-1	Sağlık Kuruluşlarında Gerçekleşen Doğum Oranı, (%)	Sezaryen Doğumların Canlı Doğumlar İçindeki Payı, (%)	Primer Sezaryen Doğumların Canlı Doğumlar İçindeki Payı, (%)	Antenatal Bakım Kapsamı (En az 1 Ziyaret), (%)
İstanbul	100	60,2	30,9	99,4
Batı Marmara	95	60,5	30,9	99,7
Ege	100	62,7	32,3	99,7
Doğu Marmara	98	59,0	29,7	99,6
Batı Anadolu	97	52,3	27,0	99,0
Akdeniz	100	66,0	29,0	99,5
Orta Anadolu	99	53,7	24,8	99,6
Batı Karadeniz	98	61,4	31,3	99,7
Doğu Karadeniz	97	61,9	29,6	99,8
Kuzeydoğu Anadolu	93	37,9	17,9	99,7
Ortadoğu Anadolu	97	40,8	18,7	99,8
Güneydoğu Anadolu	94	41,2	16,7	99,3
Türkiye	98	54,9	26,3	99,5

Kaynak: Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü

Sayı: 7

30 Eylül 2019

Saat: 18:00

2018 yılında 1.534 hastane aktif olarak hizmet verdi.

2017 yılında Sağlık Bakanlığı hastane sayısı 879 iken 2018 yılında 889'a ulaştı. Üniversite hastane sayısı 68, Özel hastane sayısı ise 577 oldu.

Tablo 5. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Hastane Sayısı, 2018

İBBS-1	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
İstanbul	53	16	167	236
Batı Marmara	53	4	20	77
Ege	119	7	71	197
Doğu Marmara	80	4	53	137
Batı Anadolu	73	13	53	139
Akdeniz	83	8	92	183
Orta Anadolu	76	4	23	103
Batı Karadeniz	97	3	19	119
Doğu Karadeniz	68	1	11	80
Kuzeydoğu Anadolu	52	2	5	59
Ortadoğu Anadolu	55	3	16	74
Güneydoğu Anadolu	80	3	47	130
Türkiye	889	68	577	1.534

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

2018 yılında aktif olarak kullanılan hastane yatağı sayısı 6.050 artarak 231.913'e ulaştı.

Sağlık Bakanlığı hastane yatağı sayısı 2017 yılında 135.339 iken 2018 yılında 139.651 oldu. Üniversite ve Özel sektörün hastane yatağı sayıları 2017 yılında sırasıyla 41.324 ve 49.200 iken 2018 yılında 42.066 ve 50.196'ya ulaştı.

Tablo 6. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Hastane Yatağı Sayısı, 2018

İBBS-1	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
İstanbul	18.904	5.598	14.826	39.328
Batı Marmara	6.751	2.105	1.649	10.505
Ege	19.053	5.634	5.597	30.284
Doğu Marmara	13.327	2.943	4.044	20.314
Batı Anadolu	14.759	7.289	4.368	26.416
Akdeniz	17.134	5.227	7.813	30.174
Orta Anadolu	7.568	2.989	2.023	12.580
Batı Karadeniz	10.695	2.114	1.954	14.763
Doğu Karadeniz	6.768	831	1.149	8.748
Kuzeydoğu Anadolu	4.476	1.693	323	6.492
Ortadoğu Anadolu	7.681	2.771	1.316	11.768
Güneydoğu Anadolu	12.535	2.872	5.134	20.541
Türkiye	139.651	42.066	50.196	231.913

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Sayı: 7

30 Eylül 2019

Saat: 18:00

Nitelikli yatak sayıları tüm sektörlerde 2017 yılına göre artış gösterdi.

Nitelikli yatakların toplam yataklar içerisindeki oranı Sağlık Bakanlığı hastanelerinde 2017 yılında %60,3'ten 2018 yılında %67,4'e, Üniversite hastanelerinde %63,8'den %64,2'ye, Özel hastanelerde %95,1'den %96,5'e, toplamda ise %67,2'den %71,9'a yükseldi.

Tablo 7. Sektörlere Göre Nitelikli Yatak Sayısı ve Toplam Yataklar İçerisindeki Oranı, (%), 2018

	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Nitelikli Yatak Sayısı	83.277	23.112	33.014	139.403
Toplam Yataklar İçerisindeki Oranı, (%)	67,4	64,2	96,5	71,9

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Not: Yoğun bakım yatakları dahil edilmedi.

Yoğun bakım yatak sayıları 2017 yılına göre %5 artış göstererek 38.098'e ulaştı.

Erişkin yoğun bakım yatak sayısı 2017 yılında 22.728'den 2018 yılında 24.071'e, çocuk yoğun bakım yatak sayısı 1.526'dan 1.625'e, yenidoğan yoğun bakım yatak sayısı 11.986'dan 12.402'ye yükseldi. Sağlık Bakanlığı yoğun bakım yataklarının, tüm yoğun bakım yatakları içerisindeki payı %42 oldu.

Tablo 8. Türlerine ve Sektörlere Göre Yoğun Bakım Yatak Sayıları, 2018

	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Erişkin	11.171	4.049	8.851	24.071
Çocuk	941	542	142	1.625
Yenidoğan	3.974	1.448	6.980	12.402
Toplam	16.086	6.039	15.973	38.098

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Yataklı tedavi kurumlarında cihaz sayıları bir önceki yıla göre arttı.

Yataklı tedavi kurumlarında MR cihaz sayısı 2017 yılında 884'ten 2018 yılında 915'e, BT cihaz sayısı 1.186'dan 1.211'e çıktı.

Tablo 9. Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Cihaz Sayıları, 2018

	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
MR	336	120	459	915
BT	539	143	529	1.211
Ultrason	2.716	755	2.375	5.846
Doppler Ultrason	3.733	491	1.333	5.557
EKO	1.526	267	727	2.520
Mamografi	393	73	500	966

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Sayı: 7

30 Eylül 2019

Saat: 18:00

Aile Hekimliği Birimi ve KETEM sayısı 2017 yılına göre artış gösterdi.

Aile Hekimliği Birimi, Aile Sağlığı Merkezi ve KETEM sayıları 2017 yılına göre 2018 yılında sırasıyla 25.198'den 26.252'ye, 7.774'ten 7.979'a ve 166'dan 175'e yükseldi. 112 Acil Yardım İstasyonu sayısı 2017 yılında 2.618 iken %4,5 artış göstererek 2018 yılında 2.735'e ulaştı. 112 Acil Yardım Ambulans sayısı 2018 yılında 4.910 oldu.

Tablo 10. Birinci Basamak Kurum ve Acil Hizmet Altyapı Sayıları, 2018, Sağlık Bakanlığı

	2018
Aile Hekimliği Birimi	26.252
Aile Sağlığı Merkezi	7.979
Toplum Sağlığı Merkezi*	776
Sağlık Evi	5.259
Çocuk, Ergen, Kadın ve Üreme Sağlığı Birimi (ÇEKÜS)**	172
Verem Savaş Dispanseri	173
Kanser Erken Teşhis, Tarama ve Eğitim Merkezi (KETEM)	175
112 Acil Yardım İstasyonu	2.735
112 Acil Yardım Ambulansı	4.910

Kaynak: Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü, Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

*Toplum Sağlığı Merkezi sayısına, nüfusu 30.000 ve üzeri olan ilçelerde aynı hizmeti veren 423 İlçe Sağlık Müdürlüğü de dahil edildi.

**25/05/2018 tarihinde yayımlanan "Toplum Sağlığı Merkezi ve Bağlı Birimler Yönetmeliği" ile Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması (AÇSAP) Merkezinin ismi Çocuk, Ergen, Kadın ve Üreme Sağlığı (ÇEKÜS) Birimi olarak değiştirildi.

2017 yılına göre toplam hekime müracaat sayısı arttı.

2017 yılında toplam hekime müracaat sayısı 719 milyon seviyelerinde iken 2018 yılında 782 milyon seviyelerine ulaştı. 2018 yılında hekime müracaatın %34'ü birinci basamak sağlık hizmeti veren kurumlara yapılırken, %66'sı ikinci ve üçüncü basamak sağlık kurumlarına yapıldı. Kişi başı hekime müracaat sayısı 9,5 oldu.

Tablo 11. Kurum Türlerine Göre Toplam ve Kişi Başı Hekime Müracaat Sayısı, 2018, Tüm Sektörler

	Hekime Müracaat	Kişi Başı Hekime Müracaat
Aile Hekimliği	258.436.607	3,2
Verem Savaş Dispanseri	1.332.580	
ÇEKÜS*	366.095	0,1
TSM'ler Tarafından Yapılan Diğer Muayeneler*	4.821.348	
Özel Poliklinikler	539.593	
Birinci Basamak Toplamı	265.496.223	3,2
Özel Tıp Merkezleri	19.055.722	0,2
Hastaneler	497.963.259	6,1
Sağlık Bakanlığı	380.623.055	4,6
Üniversite	42.665.139	0,5
Özel	74.675.065	0,9
İkinci ve Üçüncü Basamak Toplamı	517.018.981	6,3
Genel Toplam	782.515.204	9,5

Kaynak: Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü, Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

*Danışmanlık hizmeti başvuruları, hekime müracaat sayısına dahil edilmedi.

Not: Tablo içerisindeki rakamlar, yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

Sayı: 7

30 Eylül 2019

Saat: 18:00

Yatak doluluk oranı 2018 yılında %66,9 oldu.

Kişi başı hekime müracaat sayısının en yüksek olduğu bölge Ege, yatak doluluk oranının en yüksek olduğu bölge Doğu Marmara, ortalama kalış gününün en yüksek olduğu bölge ise Batı Anadolu oldu.

Tablo 12. İBBS-1'e Göre Bazı Sağlık Hizmeti Kullanım Göstergeleri, 2018, Tüm Sektörler

İBBS-1	Kişi Başı Hekime Müracaat	Kişi Başı Diş Hekimine Müracaat	Yatak Doluluk Oranı	Ortalama Kalış Günü	Yatak Devir Hızı	Yatak Devir Aralığı
İstanbul	9,1	0,55	60,5	4,2	53,0	2,7
Batı Marmara	10,3	0,67	64,5	4,2	56,2	2,3
Ege	10,4	0,68	68,1	4,4	57,0	2,0
Doğu Marmara	9,9	0,70	72,8	4,3	62,3	1,6
Batı Anadolu	9,8	0,77	68,8	4,8	52,0	2,2
Akdeniz	10,1	0,55	69,7	3,8	66,5	1,7
Orta Anadolu	9,3	0,76	61,6	3,9	58,0	2,4
Batı Karadeniz	10,0	0,81	68,5	4,6	54,5	2,1
Doğu Karadeniz	9,9	0,68	69,0	4,0	62,2	1,8
Kuzeydoğu Anadolu	8,2	0,76	66,4	4,5	54,2	2,3
Ortadoğu Anadolu	7,9	0,60	64,7	3,9	59,8	2,2
Güneydoğu Anadolu	8,6	0,57	69,0	3,5	71,6	1,6
Türkiye	9,5	0,65	66,9	4,1	58,9	2,1

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü

Sağlık personeli sayısı 2017 yılına göre 2018 yılında %10,4 arttı.

Toplam hekim sayısı 2017 yılında 149.997 iken 2018 yılında 153.128 oldu. Toplam personel sayısı ise 920.939'dan 2018 yılında 1.016.401'e yükseldi.

Tablo 13. Sağlık Personelinin Sektörlere ve Unvanlara Göre Dağılımı, 2018

	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Uzman Hekim	43.347	14.438	25.109	82.894
Pratisyen Hekim	39.442	291	4.320	44.053
Asistan Hekim	8.770	17.411	-	26.181
Toplam Hekim	91.559	32.140	29.429	153.128
Diş Hekimi	10.814	4.224	15.577	30.615
Eczacı	3.064	691	28.277	32.032
Hemşire	126.891	29.263	34.345	190.499
Ebe	52.495	789	3.067	56.351
Diğer Sağlık Personeli	121.206	16.493	39.710	177.409
Diğer Personel ve Hizmet Alımı	236.155	48.377	91.835	376.367
TOPLAM PERSONEL SAYISI	642.184	131.977	242.240	1.016.401

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Not: Sağlık Personeli Takip Sisteminden (SPTS) temin edilen personel verilerine Sağlık Bakanlığı Merkez Teşkilatında çalışan personel dahil edilmedi. 1.932 tane yan dal asistan hekim "Asistan Hekim" verisine dahil edildi. Diş hekimisi sayısına 2.056 tane asistan diş hekimisi dahil edildi. Eczacı sayısına "Sahip Eczacı, Mesul Müdür Eczacı, İkinci Eczacı, Yardımcı Eczacı" sayıları dahil edildi.

Sayı: 7

30 Eylül 2019

Saat: 18:00

2018 yılında 100.000 kişiye düşen hemşire ve ebe sayısı 301'e ulaştı.

2017 yılında 100 olan 100.000 kişiye düşen uzman hekim sayısı 101'e, 35 olan 100.000 kişiye düşen eczacı sayısı ise 39'a ulaştı. 2017 yılında 272 olan 100.000 kişiye düşen hemşire ve ebe sayısı %10,7 artış göstererek 2018 yılında 301 oldu.

Tablo 14. İBBS-1'e ve Unvanlara Göre 100.000 Kişiye Düşen Personel Sayısı, 2018, Tüm Sektörler

İBBS-1	Uzman Hekim	Pratisyen Hekim	Toplam Hekim	Diş Hekimi	Eczacı	Hemşire ve Ebe
İstanbul	134	45	219	50	40	270
Batı Marmara	89	56	166	33	40	320
Ege	112	57	204	41	45	311
Doğu Marmara	92	51	169	35	36	291
Batı Anadolu	144	49	267	51	47	335
Akdeniz	94	56	175	36	43	304
Orta Anadolu	80	60	170	32	40	321
Batı Karadeniz	81	61	163	31	39	345
Doğu Karadeniz	84	65	171	33	40	368
Kuzeydoğu Anadolu	69	63	153	24	28	311
Ortadoğu Anadolu	69	58	143	24	27	317
Güneydoğu Anadolu	62	55	129	21	29	248
Türkiye	101	54	187	37	39	301

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Toplam ilaç satış değerinde (₺) yerli ilacın payı 2017 yılına göre arttı.

2018 yılında satılan ilaçların kutu bazında %58,4'ünü jenerik ilaçlar, %39,8'ni ise orijinal ilaçlar oluşturdu. 2017 yılında toplam ilaç satış değerinin (₺) %45,1'i yerli ilaç olup 2018 yılında bu oran %47,6'ya ulaştı. İthal ilaçların satış değerinin (₺) payı ise bir önceki yıla göre azalma gösterdi. Geri ödeme kapsamında olan ilaçların satış değerlerinin payı da 2017 yılına göre artarak %92,9'a ulaştı.

Tablo 15. Referans Türüne, Yerli/İthal ve Geri Ödeme Durumuna Göre İlaç Satış Hacminin (Kutu) ve İlaç Satış Değerinin (₺) Dağılımı, (%), 2018

		İlaç Satış Hacmi (Kutu)		İlaç Satış Değeri (₺)	
		2017	2018	2017	2018
Referans Türüne Göre Dağılımı, (%)	Jenerik	57,5	58,4	30,9	31,0
	Orijinal	40,6	39,8	65,7	65,7
	Diğer	1,9	1,8	3,4	3,3
Yerli/İthal Durumuna Göre Dağılımı, (%)	Yerli	79,9	82,9	45,1	47,6
	İthal	20,1	17,1	54,9	52,4
Geri Ödeme Durumuna Göre Dağılımı, (%)	Geri Ödeme Kapsamında	95,9	96,0	92,4	92,9
	Geri Ödeme Kapsamında Değil	4,1	4,0	7,6	7,1

Kaynak: Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu

Not: İlaç verileri IQVIA (IMS) Veritabanından temin edilerek depo çıkış değerleri baz alındı.

Haber bültenindeki tüm istatistikler uluslararası tanımlara göre hesaplandı.**Bu konu ile ilgili bir sonraki haber bülteninin yayımlanma tarihi Eylül 2020'dir.**